

Riktlinjer för VFU4

160222

Akademin för Lärande Humaniora och Samhälle

Carina Stenberg

**Riktlinjer för Verksamhetsförlagd utbildning inom
Förskolläraryrket**

Kurs: Estetiska lärprocesser och samspel

Vt-16

Carina Stenberg

carina.stenberg@hh.se

Verksamhetsförlagd utbildning

Jag som kommer att möta Dig i kursen ser fram emot att få träffa Er alla och hoppas på en lärorik tid tillsammans. Ett viktigt inslag i högskolans lärarprogram är **verksamhetsförlagd utbildning (VFU)**. Här följer kursbeskrivning och riktlinjer för VFU.

Målet med VFU är att få en växelverkan mellan den högskoleförlagda och den verksamhetsförlagda utbildningen. Genom att koppla VFU-perioder till ämnesstudierna ges studenten möjligheter att fördjupa sina kunskaper genom att använda dessa i den praktiska verksamheten. Studenterna skall ges utrymme att reflektera över kunskapssyn, kunskapsinnehåll och kunskapsurval för att uppnå progression i den verksamhetsförlagda utbildningen. Under handledning utvecklar studenten sin yrkesroll i relation till hur barn och elever lär. Studenten förväntas ta allt större ansvar ju längre hen har kommit i utbildningen.

Här redovisas kursens innehåll och vilka krav som ställs på dig som student. Kursen bygger på att du tar ett eget ansvar för dina studier i form av närvaro, engagemang, litteraturstudier samt inlämningsuppgifter.

I termin 5 har du VFU i förskola eller förskoleklass under **veckorna 16-18**. Det är viktigt att du som student tar aktiv del i arbetet från första dagen. Ditt mål under dessa veckor är att aktivt delta i förskolans/förskoleklassens verksamhet och reflektera över ditt pedagogiska ledarskap, professionsutveckling samt läroplanens betydelse för ditt arbete som förskollärare.

VFU-Kursens mål är markerade med fet stil: (se kursplan, UV6015)

Efter avslutad delkurs förväntas studenten kunna:

Kunskap och förståelse

- redogöra för teoretiska perspektiv kring teorier om lärande relaterat till olika uttryck för estetisk verksamhet
- redogöra för betydelsen av estetiska lärprocesser som kommunikativa uttrycksformer i alla barns lärande och välbefinnande

Färdighet och förmåga

- självständigt och tillsammans med barn iscensätta ett estetiskt projekt i förskolan med utgångspunkt i forskningsbaserade teorier och fördjupade praktiska färdigheter i såväl digitala som analoga estetiska uttrycksformer**
- använda pedagogisk dokumentation i ett tematiskt, estetiskt projekt**

Värderingsförmåga för förhållningssätt

- problematisera, analysera och utvärdera barns lärande i estetisk verksamhet i relation till teoretiska perspektiv
- analysera den egna lärprocessen i relation till kursens innehåll**

Kursmoment (alla VFU-relaterade moment inom kursen är obligatoriska om inget annat anges)

Gå in i din VFU-databas för att se din placering. Ta kontakt med din VFU-lärare i början av terminen, för att sedan återkomma när det närmar sig.

30 mars

13.15–15.00

VFU-seminarium

CS

Vi går igenom riktlinjer för VFU, dvs. allt som rör denna VFU-period: uppgifter, progressionsmatris, omdömesblankett/självvärdering, VFU-besök, examinationskrav mm. Vad händer om du inte blir godkänd på VFU'n? Egna mål inför VFU-perioden skrivs. Vad är din nuvarande kompetens? Vad vill du få möjlighet att utveckla under VFU4? Vilka strategier har du för att nå dina mål? Vad behöver du för stöd och utmaningar från din VFU-lärare? Se omdömeblankett, progressionsmatris, examensmål och din skriftliga reflektion från VFU 1-3 när du formulerar eget mål för VFU4. Eget mål skrivs in på omdömesblanketten.

Förberedelser: Läs igenom Riktlinjer för VFU och VFU-handboken. I VFU-handboken finns svar på de flesta frågorna kring VFU för student och VFU-lärare.

15.15–17.00

Obligatoriskt VFU-seminarium med inbjudna VFU-lärare, CS

Kort presentation av VFU-uppgiften och tid för er att planera kommande VFU-period tillsammans med era VFU-lärare. Denna eftermiddag är en del av förhandledningen (se nedan). Om din VFU-lärare kommer är det obligatoriskt att närvara. Kan din VFU-lärare av någon anledning inte närvara ansvarar du för att ni får tid för förhandledning före VFU-perioden början.

Handledningen före en VFU-period ser olika ut beroende på var du befinner dig i utbildningen, men det är viktigt att du och din VFU-lärare får tid för förhandledning före VFU-periodens start. Exempel på sådant som kan vara viktigt att gå igenom:

- Gå tillbaka och starta i förra VFU-periodens omdöme. Vad är dina utmaningar denna VFU-period? Hur kan din VFU-lärare möjliggöra för dig att arbeta med det som är dina utmaningar? Vilket stöd behöver du? Se progressionsmatris och examensmål.
- Presenterar din VFU-uppgift och ditt eget personliga mål. Gå igenom omdömesblankettens kriterier. Vad betyder kriterierna? Vilken bild har du av vad du behöver göra för att nå upp till målet? Vilka förutsättningar behöver din VFU-lärare skapa för att du ska kunna nå upp till målen?
- Hur kan handledningen organiseras, tid och plats etc. Du har rätt till att få **1-2 timmars enskild handledning i veckan**. Ibland behöver den tiden ligga utanför ordinarie arbetstid för att kunna genomföras.
- Hur och när ska summativ och formativ bedömning av ditt arbete ges?
- Vilka moment ska du ansvara för?
- När ska planering göras? Hur kan/ska en planering se ut? Hur ska/kan en utvärdering göras och se ut?
- Vad har du läst för kurser och vad har du tagit med dig som får konsekvenser för din pedagogiska praktik?

Ni delger varandra laget runt, era erfarenheter från VFU-perioden med utgångspunkt i delkursens innehåll. Medtag din analys av filmningsuppgiften, den ligger till grund för vad vi talar om på seminariet. Analysen görs skriftligt men lämnas inte in för bedömning.

Ta även med påskriften omdömesblankett, lämnas till Carina Stenberg (om du inte gjort alla dina 15 dagar ännu, lämnas omdömesblanketten in så fort dagarna är gjorda).

VFU-uppgifter

Du ska under din VFU:

- **skriva loggbok** (dagbok/reflektionsprotokoll) varje dag om vad som händer i verksamheten och reflektera. Använd gärna loggarna som finns i slutet av detta dokument eller i kursbeskrivningen. Reflektera över förskolans vardag i relation till kursens innehåll och litteraturen. Innehållet i denna loggbok ligger till grund för vilka frågeställningar du tar med dig till handledningen med din VFU-lärare. Syftet är att utveckla förmågan att reflektera genom systematik och fokus, på det som kan göra skillnad för studentens egen/barnens lärande och utveckling. **HUR reflektionen görs är viktigt**, inte bara att den görs. Varje vecka gör du en skriftlig reflektion (som mynnar ut i en frågeställning) som lämnas in till din VFU-lärare, och den bildar underlag för del av er handledning tillsammans.
- Tillsammans med din VFU-lärare **reflektera över din egen och barns lärprocesser** inom projektets ram. Vad är gynnsamma faktorer för din egen och barnens lärprocess?
- **Självständigt och tillsammans med barn iscensätta (planera, genomföra, reflektera, ompröva) och dokumentera ett tema/projekt** för att stödja matematikutvecklingen med stöd av teoretiska perspektiv och egna praktiska färdigheter. Tanken är att utmana barns förmågor via estetiska uttrycksformer. Barn ska vara delaktiga och kunna påverka delar av projektet (beroende på vad som är möjligt för just din barngrupp, ju äldre barn desto mer inflytande). Ett förslag är att utgå från en barnbok och rikta barns uppmärksamhet mot antal, ordningstal, ålder, tidsuppfattning, mönster, mätning, sortering, rumsuppfattning osv. Projektet ska innehålla minst 2 estetiska uttrycksmedel (drama + minst ett valfritt estetiskt uttrycksmedel) som du väljer att använda antingen som mål och/eller medel. Motivera ditt val för din VFU-lärare. I projektet ska du arbeta med såväl större som mindre barngrupper (det är möjligt att välja att i projektet arbeta med en mindre grupp men då skaffar du erfarenhet av större grupper utanför projektets tid). Projektet ska dokumenteras digitalt (se uppgiften digitalt projekt) tillsammans med barn, med barn som mottagare. Bilder, film etc. som du använder för att dokumentera ditt projekt kommer att användas i kursens senare del – **tänk på sekretessen! (Se bilaga 1 sist i dokumentet)**
- **Filma minst en aktivitet** inom projektets ram. Reflektera och kritiskt granska din undervisning utifrån planeringens intentioner. Vilka förutsättningar för barns lärande skapade du? Vad får det för konsekvenser för din pedagogiska praktik? Se filmen/filmerna flera gånger, gärna tillsammans med din VFU-lärare, och gör en skriftlig analys med fokus på den egna lärprocessen i relation till barns lärprocesser. Sammanfatta din analys och ta med till uppföljningsseminarium. Kombinera gärna denna uppgift med din utvärdering av din egen insats!
- tillsammans med din VFU-lärare/arbetslaget **välja en artikel** eller kapitel ur valfri pedagogisk litteratur eller facktidsning med inriktning mot estetiska lärprocesser att **läsa och diskutera** under ett handledningspass.

- gå tillbaka till dina självvärderingar och utvärderingar av din egen insats från VFU1-3. Läs igenom dem. Skriv en ny **utvärdering av din egen insats** på ca 2 A4-sidor, där du utvärderar/självvärderar din egen insats på förskolan under VFU4 utifrån VFU-periodens mål och dina personliga mål. **Formulera skriftligt hur din pedagogiska grundsyn ser ut just nu.** Hur tänker du kring barn och lärande just nu, och vad får det för konsekvenser för din pedagogiska praktik? Kan du se en progression, beskriv den i så fall, ge exempel. Använd dig gärna av progressionsmatrisens kriterier. Vad är skillnaden hos dig som gör en skillnad för barns lärande och utveckling? Vad är din nuvarande kompetens? Vad är din önskvärda framtida kompetens? Gör kopplingar till relevant kurslitteratur. Skickas via epost senast **160511** till Carina Stenberg

VFU-dokumentation

Du ska dokumentera dina VFU-perioder under hela utbildningen. Pärmen ska följa dig under alla dina VFU-perioder under utbildningen och vara ett levande dokument. Här ska du samla allt som kan vara viktiga underlag för att kunna se din personliga och yrkesmässiga utveckling till färdig förskollärare.

Följande punkter finns i ditt register:

- VFU-perioder och placeringar
- aktuell kurs/VFU-information
- utdrag ur belastningsregistret
- ansvar och sekretess
- checklista för VFU
- närvaro-/omdömesblanketter
- exempel på pedagogiska planeringar
- aktiviteter, uppgifter och prov
- loggbok och reflektioner

Närvaro/Frånvaro

All frånvaro tas igen inom innevarande termin. *Du har rätt till dina VFU-dagar!* När frånvaro kan tas igen bestäms i samråd med din VFU-lärare. Lämna in din närvaro-/ omdömesblankett när **alla** dagar är gjorda. När du tar igen dagar är det viktigt att det görs på ett sätt så att kvaliteten står i fokus. Det innebär så sammanhängande som möjligt. Ta kontakt med VFU-ansvarig vid längre frånvaro (4 dagar eller mer).

Närvaro- och omdömesblanketten finns att ladda ner från LHS hemsida:

<http://www.hh.se/vfu-forskola>

Glöm inte att spara en kopia av ditt omdöme i din VFU-pärm.

Länkar

Enligt skollagen (2010:800) måste alla lärarstudenter visa utdrag ur belastningsregistret för förskolechef i det VFU-område där de gör VFU. Ha alltid ett aktuellt registerutdrag i din VFU-pärm!

Länk till Polisen finns på VFU-hemsidan: <http://www.hh.se/vfu>

Examensmålen och progressionsmatris: <http://www.hh.se/vfu-forskola>

Kurskrav

Lärandet under kursens gång bygger på att du är närvarande vid VFU-seminarium och andra moment som utgör kursens lärarledda tid. Skriftlig komplettering erfordras om du inte kan närvara vid de obligatoriska tillfällena (seminarierna). Studenten har själv ansvar för att ta del av eventuellt material som krävs för komplettering.

Betyg och bedömningsgrunder

För den i kursen ingående VFU'n gäller betyget Godkänd eller Underkänd. För godkänt krävs att samtliga uppgifter utförts, ett aktivt deltagande i seminariediskussionerna och inlämnande av närvarorapport och omdöme från dina dagar på förskolan, signerad av din VFU-lärare. Blir du underkänd kommer du att ges möjlighet att komplettera de punkter som brister. Vid ej godkänd VFU genomförs ett vägledningssamtal.

Examination av VFU4:

1. Förberedelse inför och **aktivt** deltagande i kursens obligatoriska VFU-seminarier både före och efter VFU-perioden.
2. Ifylld och underskriven närvaro- och omdömesblankett med uppnådda mål för VFU-perioden + en ifylld självvärdering. Spara en kopia i din VFU-pärm.
3. "Skriftlig utvärdering av din egen insats" efter VFU-periodens slut. Lämnas senast **160511** till Carina Stenberg. Spara en kopia i din VFU-pärm.

Exempel på loggar att använda under VFU-perioden. Gör den gärna mer personlig och delkursspecifik så att den passar just dig!

Beskriv en händelse från förskolans verksamhet	Personlig reflektion kring det du var med om. Tankar, frågor, problematisering. Koppling till litteratur/egna erfarenheter (Din VFU-lärares reflektioner)	Gör en metareflekation kring händelsen och din reflektion (vad är det som gör att du tänker just så?) och formulera en eller flera frågor att diskutera med handledaren, och/eller ta med till uppföljningsseminariet
--	---	---

Exempel på "observationslogg"

Beskriv vad som hände:	Dina personliga reflektioner Vilka nya frågor väcktes?	Hur går du vidare? Vad omprövar du?

Etik inom kursen Estetiska lärprocesser och samspel

Under VFU perioden i kursen Estetiska lärprocesser och samspel kommer ni att ha VFU och genomföra dokumentation. Dokumentationen sker via bilder och videofilmning. Det insamlade materialet kommer att användas till det estetiska projektet och till kursens digitala projekt.

Det insamlade materialet måste användas på ett sådant sätt att barn och pedagoger inte kan identifieras och får endast användas av dig som uppgifter i kursen. Ha en dialog med förskolan om vilket material du får ta med ifrån förskolan till högskolan. Materialet ska förvaras säkert så att ingen obehörig kan komma åt innehållet. Efter kursens slut ska materialet förstöras.

Om du har frågor angående detta får du gärna höra av dig till mig.

Vänliga hälsningar

Carina Stenberg, VFU-ansvarig

Monica Frick, examinator